

บทบาทการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของนายกองค์การบริหารส่วนตำบลจังหวัดบุรีรัมย์
ROLES ON EDUCATIONAL RESOURCES MANAGEMENT OF MAYORS OF SUBDISTRICT ADMINISTRATIVE
ORGANIZATIONS IN BURIRAM PROVINCE

เตือนใจ ไชยโคตร รองศาสตราจารย์มาลินี จุฑาปะมา
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

บทคัดย่อ การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อศึกษาและเปรียบเทียบบทบาทการบริหารทรัพยากร ทางการศึกษาของนายก องค์การบริหารส่วนตำบลจังหวัดบุรีรัมย์ ใน 4 ด้าน ได้แก่ ด้านบุคลากร ด้านงบประมาณ ด้านวัสดุ อุปกรณ์และอาคาร สถานที่ และด้านการบริหารจัดการ จำแนกตามสถานภาพตำแหน่งและประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน ประชากรประกอบด้วย นักวิชาการศึกษาและหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลเขตจังหวัดบุรีรัมย์ ในปีงบประมาณ 2554 จำนวน 510 คน กลุ่มตัวอย่างได้จากการสุ่มจากประชากร โดยกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างตามตารางสำเร็จรูปของเครจซี่และ มอร์แกนได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 299 คน หลังจากนั้นทำการสุ่มแบบชั้นภูมิ ตามสถานภาพตำแหน่งให้กระจายไปทุกอำเภอ ตามสัดส่วนด้วยวิธีสุ่มอย่างง่าย ได้นักวิชาการศึกษา จำนวน 113 คน และหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จำนวน 186 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม มี 3 ลักษณะ คือ แบบตรวจสอบรายการ แบบมาตราส่วนประมาณค่าและแบบ คำถามปลายเปิด ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ 0.9766 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลคือ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ทดสอบสมมติฐานโดยใช้ t-test และ F-test ผลการวิจัยพบว่า

1. ความคิดเห็นของนักวิชาการศึกษาและหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่มีต่อบทบาท การบริหารทรัพยากรทาง การศึกษาของนายกองค์การบริหารส่วนตำบลจังหวัดบุรีรัมย์ โดยรวมอยู่ในระดับน้อย เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทุก ด้านอยู่ในระดับน้อย โดยเรียงด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด 3 อันดับแรก คือ ด้านวัสดุ อุปกรณ์และอาคารสถานที่ ด้านบริหารจัดการ และด้านบุคลากร

2. เปรียบเทียบความคิดเห็นของนักวิชาการศึกษาและหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์การบริหารส่วน ตำบลจังหวัดบุรีรัมย์ จำแนกตามสถานภาพตำแหน่งและประสบการณ์ใน การปฏิบัติงาน มีความเห็นต่อบทบาทการ บริหารทรัพยากรทางการศึกษาของนายกองค์การบริหารส่วนตำบลจังหวัดบุรีรัมย์โดยรวมไม่แตกต่างกัน

3. ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมของนักวิชาการศึกษาและหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์การ บริหารส่วนตำบลจังหวัดบุรีรัมย์ ที่มีค่าร้อยละสูงสุด ด้านบุคลากรคือ ควรเพิ่มจำนวนบุคลากรด้านการศึกษาให้มากขึ้น รองลงมาคือ ควรส่งเสริมให้บุคลากร ด้านการศึกษาได้รับการฝึกอบรมหรือศึกษาดูงาน ด้านงบประมาณคือ ควรจัดสรร งบประมาณ ด้านการศึกษาเพิ่มขึ้น รองลงมาคือ ควรมีความโปร่งใสในการจัดซื้อจัดจ้าง ด้านวัสดุ อุปกรณ์และอาคารสถานที่ คือ ควรมีความโปร่งใสในจัดหาวัสดุ อุปกรณ์และอาคารสถานที่ รองลงมาคือ ควรสนับสนุนให้มีวัสดุ อุปกรณ์และอาคาร สถานที่เพียงพอต่อความต้องการ และด้านการบริหารจัดการ คือ ยังขาดความรู้และประสบการณ์ในการบริหารงาน รองลงมา คือ ไม่ควรบริหารงานแบบหวังผลทางการเมืองมากกว่าความสำเร็จของงาน

คำสำคัญ: บทบาท, การบริหารทรัพยากรทางการศึกษา, นายกองค์การบริหารส่วนตำบล

ABSTRACT: The purposes of this research were to study and compare the roles on the educational resources management of the mayors of Subdistrict Administrative Organizations in Buriram Province in 4 aspects, namely, personnel, budget, materials, instruments and building, and administrative management, classified by positions and working experiences. The samples were 113 academic educators and 189 heads of child development centers in a total of 299, selected through the table of Krejcie and Morgan, stratified random sampling and simple random sampling, respectively. The research instrument was a 3-part questionnaire, including checklist, rating scale and open-ended form with the reliability of 0.9766. The statistics used to analyze the collected data were frequency, percentage, mean and standard deviations, and the hypotheses were tested by t-test and F-test. The findings were as follows:

1. The opinions of the academic educators and heads of child development centers towards the roles on the educational resources management of the mayors of Subdistrict Administrative

Organizations in Buriram Province both as a whole and at each aspect were at less level. The aspect of budget was reported as the highest mean score, followed by the aspect of personnel; whereas, the aspect of materials, instruments and building was reported at the lowest mean score.

2. The comparison of the opinions of the academic educators and heads of child development centers towards the roles on the educational resources management of mayors of Subdistrict Administrative Organizations in Buriram Province, classified by positions and working experiences both as a whole and at each aspect was not different.

3. The additional opinions and suggestions of the academic educators and heads of child development centers under Subdistrict Administrative Organizations in Buriram Province with the highest percentages were that: 1) Personnel – the academic educators should be more recruited, and the training attendance and study tours of the academic educators should be supported; 2) Budget – the educational budget should be more allocated, and the purchasing should be transparent; 3) Materials, instruments and buildings – the procurement of the materials, instruments and buildings should be transparent, and the materials, instruments and buildings should be provided enough for personnel needs; and 4) Administrative management – the mayors lacked of knowledge and experiences in administration, and the mayors should not administer for politics, but they should administer for job achievement.

Keyword (s) : Roles, Educational Resources Management, Mayors of Subdistrict, Administrative Organizations

บทนำ การจัดการศึกษาที่มีคุณภาพให้แก่ประชาชน ถือเป็นภารกิจที่สำคัญอย่างหนึ่งของรัฐบาลทุกประเทศ ด้วยเหตุนี้หลายประเทศได้ปฏิรูประบบการศึกษาขึ้นมาใหม่ ซึ่งมีบางประเทศเลือกที่จะให้ความสำคัญของการกระจายอำนาจด้านการศึกษาให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเข้ามามีบทบาทอย่างจริงจังในการจัดการศึกษาแทนรัฐบาล โดยเห็นว่าองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นซึ่งเป็นหน่วยงานที่ใกล้ชิดกับประชาชนมากที่สุด สามารถทราบปัญหาของประชาชนมากที่สุด หากให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาแล้ว จะเป็นการพัฒนาประชาชนในท้องถิ่น ตอบสนองความต้องการของท้องถิ่นอย่างแท้จริง ประเทศไทยได้มีแนวคิดการกระจายอำนาจการจัดการศึกษาให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไปบริหารจัดการตั้งแต่อดีต โดยมีการจัดตั้งโรงเรียนประชาบาลขึ้นซึ่งอยู่ในความรับผิดชอบของกระทรวงมหาดไทย มีข้าหลวงเทศาภิบาลเป็นผู้รับผิดชอบในการดูแลการจัดการศึกษาตามมณฑลต่าง ๆ ซึ่งการจัดการศึกษาในขณะนั้นมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ประชาชนอ่านออกเขียนได้ ส่วนการจัดการศึกษาในระดับประเทศเป็นภารกิจหลักของกระทรวงศึกษาธิการ ปัจจุบันนี้การจัดการศึกษาของประเทศไทยมีหลายกระทรวงที่มีบทบาทรับผิดชอบในการจัดการศึกษา เช่น กระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงมหาดไทย กระทรวงกลาโหม กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงยุติธรรม กระทรวงสาธารณสุข กระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม กระทรวงคมนาคม และกระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ในการจัดการศึกษาแต่ละกระทรวงมีทั้งการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ การศึกษาตามอัธยาศัย โดยเฉพาะกระทรวงมหาดไทยได้ให้ กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นเป็นหน่วยงานที่รับผิดชอบจัดการศึกษาโดยตรง (พงศ์ชิต ชิตพงศ์. 2554 : 1)

ตามสาระสำคัญของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550 มีเจตนารมณ์ที่จะให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีบทบาทในการจัดการศึกษามากยิ่งขึ้นซึ่งระบุไว้ว่า รัฐต้องดำเนินการตามแนวนโยบายด้านการศึกษา โดยการส่งเสริมและสนับสนุนการกระจายอำนาจเพื่อให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดและมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนามาตรฐานคุณภาพการศึกษาให้เท่าเทียมและสอดคล้องกับแนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐ (กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น. 2553 : 23-24) ประกอบกับพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 ที่ระบุให้เทศบาล เมืองพัทยา และองค์การบริหารส่วนตำบลมีอำนาจและหน้าที่ในการจัดระบบการบริการสาธารณะเพื่อประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นของตนเองในด้านการจัดการศึกษา (กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น. 2553 : 132-134) เมื่อพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 ได้มีผลบังคับใช้ ทำให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทุกรูปแบบมีบทบาทจัดการศึกษาอย่างชัดเจนเพิ่มขึ้น ทั้งยังมีการถ่ายโอนโรงเรียนของกระทรวงศึกษาธิการไปสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอีกด้วย โดยจำนวนโรงเรียนที่สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีดังนี้ โรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร จำนวน 343 แห่ง โรงเรียนสังกัดเมืองพัทยา จำนวน 10 แห่งโรงเรียนสังกัดองค์การบริหาร

ส่วนจังหวัด จำนวน 273 แห่ง โรงเรียนสังกัดเทศบาล จำนวน 639 แห่ง โรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบล จำนวน 32 แห่ง (กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น. 2551 : 32-34) นอกจากนี้ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นยังมีการจัดการศึกษาในระดับปฐมวัย คือ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จำนวน 14,225 แห่ง (ต้องการ สุขเหลือ. 2551 : 2) ทั้งนี้มีองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นหลายแห่งที่ประสบผลสำเร็จสามารถจัดการศึกษาได้อย่างมีคุณภาพสอดคล้องกับเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญพร้อมที่จะรับถ่ายโอนการศึกษาจากกระทรวงศึกษาธิการ แต่ในขณะเดียวกันก็ยังมีโรงเรียนหลายแห่งที่สังกัดกระทรวงศึกษาธิการไม่มีความประสงค์ถ่ายโอนสู่องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นตามแนวทางของกฎหมาย สาเหตุเพราะขาดความเชื่อมั่นในองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น โดยเฉพาะองค์การบริหารส่วนตำบล ซึ่งมีข้อจำกัดในการบริหารงานหลาย ๆ ด้าน จากกระแสการกระจายอำนาจการศึกษาสู่องค์การบริหารส่วนตำบล จึงได้มีการวิจัยเกี่ยวกับความพร้อมขององค์การบริหารส่วนตำบลในการจัดการศึกษา ซึ่งพบว่าสภาพปัญหาความพร้อมในการจัดการศึกษาขององค์การบริหารส่วนตำบลโดยครอบคลุมถึงการบริหารทรัพยากรทางการศึกษา 4 ด้านดังนี้ สภาพปัญหาด้านบุคลากร องค์การบริหารส่วนตำบลยังขาดบุคลากรโดยเฉพาะผู้ที่มีความสามารถในด้านการศึกษา ซึ่งต้องเป็นบุคคลที่มีความรู้และประสบการณ์ด้านการศึกษาอย่างแท้จริง สภาพปัญหาด้านงบประมาณ องค์การบริหารส่วนตำบลยังมีงบประมาณที่เพียงพอในการสนับสนุนการศึกษาขององค์การบริหารส่วนตำบลบางแห่งยังมีรายได้น้อย สภาพปัญหาด้านวัสดุ อุปกรณ์และอาคารสถานที่ องค์การบริหารส่วนตำบลยังประสบปัญหาในการจัดซื้อจัดจ้างวัสดุ ครุภัณฑ์ ให้ดำเนินไปตามระเบียบกฎหมายที่เกี่ยวข้อง และสภาพปัญหาด้านการจัดการองค์การบริหารส่วนตำบลยังมีความพร้อมในการบริหารจัดการการศึกษา (สรลสิทธิ์ สาทิมพา. 2547 : 115-116) ซึ่งปัจจุบันนี้พบว่าองค์การบริหารส่วนตำบลหลายแห่งยังประสบปัญหาดังกล่าวและขาดประสบการณ์ในการบริหารการศึกษา อีกทั้งภารกิจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลที่ต้องพัฒนาควบคู่กันไปกับการบริหารการศึกษายังมีอีกหลายด้าน หากนายกององค์การบริหารส่วนตำบลยังไม่ตระหนักและไม่ให้ความสำคัญในการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาอย่างจริงจังและจริงใจก็ย่อมส่งผลถึงคุณภาพการจัดการศึกษาขององค์การบริหารส่วนตำบลที่จะพัฒนาคนในท้องถิ่นให้เป็นไปตามแนวนโยบายแห่งกฎหมายได้

จากความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาเรื่อง บทบาทการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของนายกององค์การบริหารส่วนตำบลจังหวัดบุรีรัมย์ เพื่อรองรับการถ่ายโอนภารกิจด้านการศึกษารัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550 และกฎหมายที่เกี่ยวข้องที่ต้องการให้องค์การบริหารส่วนตำบลในฐานะองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นอีกรูปแบบหนึ่งที่อยู่ใกล้ชิดกับประชาชนมากที่สุด ได้มีบทบาทจัดการศึกษาเพื่อคนท้องถิ่นตอบสนองความต้องการของท้องถิ่น ซึ่งข้อมูลและผลการวิจัยในครั้งนี้จะได้นำมาใช้เป็นแนวทางในการแก้ไขปรับปรุง และพัฒนาการบริหารจัดการการศึกษา การบริหารทรัพยากรทางการศึกษาขององค์การบริหารส่วนตำบลและองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบอื่นต่อไป

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของนักวิชาการศึกษาและหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่มีต่อบทบาทการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของนายกององค์การบริหารส่วนตำบลจังหวัดบุรีรัมย์
2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของนักวิชาการศึกษาและหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ที่มีต่อบทบาทการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของนายกององค์การบริหารส่วนตำบลจังหวัดบุรีรัมย์ โดยจำแนกตามสถานภาพตำแหน่งและประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน

วิธีการวิจัย ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย ดังนี้ ศึกษาเอกสาร หลักการ ทฤษฎีและรายงานการวิจัยที่เกี่ยวข้อง กำหนดปัญหาแนวคิดและออกแบบการวิจัย กำหนดวัตถุประสงค์ของการวิจัย กำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง สร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยตรวจสอบคุณภาพและนำเสนออาจารย์ที่ปรึกษา ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล สรุป อภิปรายผล ข้อเสนอแนะและรายงานผลการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง การวิจัยครั้งนี้ประชากรได้แก่ นักวิชาการศึกษาและหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กองค์การบริหารส่วนตำบลเขตจังหวัดบุรีรัมย์ ในปีงบประมาณ 2554 จำนวน 510 คน จำแนกเป็นนักวิชาการศึกษา จำนวน 155 คน และหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จำนวน 355 คน กลุ่มตัวอย่างได้ได้จากการสุ่มจากประชากรโดยกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างตามตารางสำเร็จรูปของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie & Morgan) (ประสิทธิ์ สุวรรณรักษ์. 2542 : 148-149) ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 299 คน หลังจากนั้นทำการสุ่มแบบชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) ตามสถานภาพตำแหน่งให้กระจายไปทุกอำเภอตามสัดส่วนด้วยวิธีสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) ได้นักวิชาการศึกษา จำนวน 113 คน และหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จำนวน 186 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือแบบสอบถามที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้น แบ่งออกเป็น 3 ตอน ตอนที่ 1 เป็นคำถามเกี่ยวกับสถานะภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check Lists) ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามที่มีต่อบทบาทการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของนายกองค์การบริหารส่วนตำบลจังหวัดบุรีรัมย์ ลักษณะคำถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ตอนที่ 3 เป็นแบบคำถามปลายเปิด (Open Form) เพื่อให้กลุ่มตัวอย่างแสดงความคิดเห็นข้อเสนอแนะอื่น ๆ โดยมีค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ 0.9766

การเก็บรวบรวมข้อมูลได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยขอความร่วมมือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ เพื่อขอหนังสือแนะนำตัวผู้วิจัยถึงผู้นำท้องถิ่นเพื่อขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการเก็บแบบสอบถามจากกลุ่มตัวอย่างด้วยตนเอง สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลคือ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ทดสอบสมมติฐานโดยใช้ t-test และ F-test

สรุปผลการวิจัย ความคิดเห็นของนักวิชาการการศึกษาและหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่มีต่อบทบาทการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของนายกองค์การบริหารส่วนตำบลจังหวัดบุรีรัมย์ โดยรวมอยู่ในระดับน้อย เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับน้อย โดยเรียงด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด 3 อันดับแรก คือ ด้านวัสดุ อุปกรณ์และอาคารสถานที่ ด้านบริหารจัดการและด้านบุคลากร

เปรียบเทียบความคิดเห็นของนักวิชาการการศึกษาและหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลจังหวัดบุรีรัมย์ จำแนกตามสถานภาพตำแหน่งและประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน มีความเห็นต่อบทบาทการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของนายกองค์การบริหารส่วนตำบลจังหวัดบุรีรัมย์โดยรวมไม่แตกต่างกัน

ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมของนักวิชาการการศึกษาและหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลจังหวัดบุรีรัมย์ ที่มีค่าร้อยละสูงสุด ด้านบุคลากรคือ ควรเพิ่มจำนวนบุคลากรด้านการศึกษาให้มากขึ้น รองลงมาคือ ควรส่งเสริมให้บุคลากร ด้านการศึกษาได้รับการฝึกอบรมหรือศึกษาดูงาน ด้านงบประมาณคือ ควรจัดสรรงบประมาณ ด้านการศึกษาเพิ่มขึ้น รองลงมาคือ ควรมีความโปร่งใสในการจัดซื้อจัดจ้าง ด้านวัสดุ อุปกรณ์และอาคารสถานที่ คือ ควรมีความโปร่งใสในจัดหาวัสดุ อุปกรณ์และอาคารสถานที่ รองลงมาคือ ควรสนับสนุนให้มีวัสดุ อุปกรณ์และอาคารสถานที่เพียงพอต่อความต้องการ และด้านการบริหารจัดการ คือ ยังขาดความรู้และประสบการณ์ในการบริหารงาน รองลงมาคือ ไม่ควรบริหารงานแบบหวังผลทางการเมืองมากกว่าความสำเร็จของงาน

อภิปรายผล จากการศึกษาบทบาทการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของนายกองค์การบริหารส่วนตำบลจังหวัดบุรีรัมย์ ทั้ง 4 ด้าน มีประเด็นที่ค้นพบ ซึ่งผู้วิจัยได้อภิปรายและให้ข้อเสนอแนะดังนี้

การศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ ตามความคิดเห็นของนักวิชาการการศึกษาและหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก พบว่า มีความเห็นโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับน้อย อาจเนื่องมาจากอำนาจหน้าที่ตามกฎหมายของนายกองค์การบริหารส่วนตำบลที่ต้องรับผิดชอบในการบริหารจัดการควบคู่กันไปกับการบริหารงานการศึกษาขององค์การบริหารส่วนตำบลนั้นมีหลายประการ เช่น การบริหารงานด้านโครงสร้างพื้นฐาน ด้านพัฒนาคุณภาพชีวิต ด้านเศรษฐกิจ และด้านรักษาสิ่งแวดล้อมเพื่อให้สังคมในท้องถิ่นได้มีคุณภาพการดำเนินชีวิตที่ดีขึ้น ซึ่งแต่ละด้านล้วนมีความสำคัญต่อการพัฒนาท้องถิ่นด้วยกันทั้งสิ้น อีกทั้งในการบริหารงานด้านการศึกษาของนายกองค์การบริหารส่วนตำบลนั้น เป็นภารกิจที่องค์การบริหารส่วนตำบลพึงได้รับการถ่ายทอดตามพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 ที่ได้กำหนดอำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลที่จะต้องจัดระบบบริการสาธารณะด้านการศึกษาเพื่อประโยชน์และพัฒนาประชาชนในท้องถิ่นตนเองให้ดีขึ้น โดยการบริหารงานด้านการศึกษาต้องอาศัยทั้งความรู้ ความเชี่ยวชาญ และประสบการณ์มาประกอบในการบริหารงานด้านการศึกษาอย่างเต็มกำลังความสามารถ ซึ่งปัจจุบันนี้ยังมีนายกองค์การบริหารส่วนตำบลหลายแห่งอาจแสดงบทบาทหน้าที่ในการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาได้ไม่เต็มที่อันเนื่องมาจากข้อจำกัดหลายประการ และยังมีความรู้ความเข้าใจในหลักการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาที่คลาดเคลื่อน จึงส่งผลให้ ลดความสำคัญในการแสดงบทบาทการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาน้อยลง ทำให้นักวิชาการการศึกษาและหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่เป็นผู้ปฏิบัติงานด้านการศึกษาขององค์การบริหารส่วนตำบลมีความเห็นต่อบทบาทการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของนายกองค์การบริหารส่วนตำบล อยู่ในระดับน้อย ซึ่งสอดคล้องกับคำกล่าวของ ฉันท บัวบาน (2543 : 66) ที่ได้กล่าวไว้ว่า ในการจัดการศึกษาขององค์การบริหารส่วนตำบลนั้นเห็นว่าไม่สามารถ

ดำเนินการจัดการศึกษาได้เอง อันเนื่องมาจากปัจจัยหลายประการเช่น ชาติบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถด้านการศึกษา อีกทั้งงบประมาณที่ไม่เพียงพอ และสอดคล้องกับค่ากล่าวของ ไพโรจน์ คະเซนท์ (2544 : 6) ที่กล่าวได้ว่า สำหรับประเด็นความพร้อมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดการศึกษา เห็นว่าองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นยังไม่มีความพร้อมในด้านบุคลากร งบประมาณ และการจัดการให้มีคุณภาพตามมาตรฐานที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 เพราะการศึกษาในขณะนี้มีความซับซ้อนหลายกระบวนการ อีกทั้งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สรรพสิทธิ์ สาพิมพา (2547 : 109) ได้ศึกษาเกี่ยวกับความพร้อมขององค์กรบริหารส่วนตำบลในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานตามความคิดเห็นของครูผู้บริหารสถานศึกษา และสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดสุรินทร์ 4 ด้าน คือ ปัจจัยด้านคน ปัจจัยด้านเงิน ปัจจัยด้านวัสดุ อุปกรณ์และอาคารสถานที่ และปัจจัยด้านการจัดการ พบว่า ความพร้อมขององค์กรบริหารส่วนตำบลในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยรวมอยู่ในระดับน้อย และสอดคล้องกับงานวิจัยของ นิรันดร์ โสมวงศ์ (2549 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่อง สภาพความพร้อมการจัดการศึกษาขององค์กรบริหารส่วนตำบลในเขตพื้นที่การศึกษาสกลนคร เขต 3 ผลการวิจัยสรุปได้ว่า สภาพความพร้อมการจัดการศึกษาขององค์กรบริหารส่วนตำบลตามความคิดเห็นของบุคลากรในสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาสกลนคร เขต 3 โดยรวมอยู่ในระดับน้อย

ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบบทบาทการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของนายกองค์การบริหารส่วนตำบลจังหวัดบุรีรัมย์ ตามความคิดเห็นของนักวิชาการศึกษาและหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จำแนกตามสถานภาพตำแหน่งและประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน พบว่า มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน อาจเนื่องมาจาก ในปัจจุบันนี้กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่นมีแนวโน้มจะพัฒนาการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั้งระบบ มุ่งเน้นให้ผู้ปฏิบัติงานด้านการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทุกรูปแบบ โดยเฉพาะองค์การบริหารส่วนตำบลที่มีนักวิชาการศึกษาและหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กไม่ว่าสถานภาพตำแหน่งและประสบการณ์ในการปฏิบัติงานต่างกัน ล้วนต้องดำเนินงานตามจุดมุ่งหมายหลักการจัดการศึกษาของท้องถิ่น ซึ่งกรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่นได้กำหนดหลักการในการจัดการศึกษาของท้องถิ่นไว้เป็นแนวทางคือ หลักการกระจายอำนาจในการศึกษาท้องถิ่นได้มอบอำนาจให้ราชการส่วนท้องถิ่นเป็นผู้ดำเนินการเองภายใต้การประสานส่งเสริมของส่วนกลาง หลักการให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาท้องถิ่นรัฐบาลจะเข้าไปมีส่วนเกี่ยวข้องเฉพาะในการสนับสนุนส่งเสริมให้ท้องถิ่นสามารถจัดการศึกษาได้ หลักการนำทรัพยากรในท้องถิ่นมาใช้ให้เป็นประโยชน์ต่อการจัดการศึกษาท้องถิ่น ซึ่งในการบริหารจัดการด้านการศึกษาขององค์กรบริหารส่วนตำบลนั้น มีนายกองค์การบริหารส่วนตำบลเป็นผู้บริหารสูงสุดเป็นผู้กำหนดนโยบายการบริหารงานด้านการศึกษาให้สอดคล้องกับส่วนกลางไม่ขัดต่อระเบียบและกฎหมาย โดยมีนักวิชาการศึกษาและหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเป็นฝ่ายปฏิบัติในการสนองนโยบายการบริหารงานการศึกษาของนายกองค์การบริหารส่วนตำบล ส่งผลให้นักวิชาการศึกษาและหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กไม่ว่าจะมีสถานภาพทางตำแหน่งและประสบการณ์ในการปฏิบัติหน้าที่ต่างกัน สามารถรับรู้ถึงบทบาทอำนาจหน้าที่ของนายกองค์การบริหารส่วนตำบลในการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาไม่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ โพธิ์ทอง ไผ่ตง (2549 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่อง การศึกษาความพร้อมในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานขององค์กรบริหารส่วนตำบล จังหวัดสมุทรสาคร ผลการวิจัยสรุปได้ว่า ผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลและผู้บริหารสถานศึกษามีความคิดเห็นเกี่ยวกับความพร้อมในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานขององค์กรบริหารส่วนตำบล จังหวัดสมุทรสาครไม่แตกต่างกัน

ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมของนักวิชาการศึกษาและหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเกี่ยวกับบทบาทการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของนายกองค์การบริหารส่วนตำบลจังหวัดบุรีรัมย์ ซึ่งมีประเด็นทั้งหมด 4 ด้าน ประเด็นที่มีผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นมากที่สุด คือ ควรจัดสรรงบประมาณด้านการศึกษาเพิ่มขึ้น อาจเนื่องจากทรัพยากรทางการศึกษาด้านงบประมาณนั้นมีความจำเป็นอย่างยิ่งในการบริหารงานการศึกษา ถ้าหากมีทรัพยากรทางการศึกษาด้านอื่น ๆ ที่ครบถ้วนสมบูรณ์แล้วแต่ยังหากงบประมาณ ในการบริหารงานการศึกษานั้นก็ยังไม่บรรลุผลสำเร็จในการบริหารงานได้ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ สมพร แดงสวัสดิ์ (2548 : 19) ที่ได้กล่าวไว้ว่า งบประมาณเป็นทรัพยากรการบริหารที่มีความสำคัญยิ่งที่จะส่งผลต่อประสิทธิภาพขององค์กร ตลอดจนเป็นปัจจัยพื้นฐานที่จะนำมาซึ่งทรัพยากรบริหารด้านอื่น ๆ อาทิ บุคลากร วัสดุอุปกรณ์ เทคนิควิธีการ หรือเทคโนโลยีสมัยใหม่ จนมักมีผู้กล่าวเสมอว่าคนมีเงินเป็นผู้มีอำนาจในทุกยุคทุกสมัย แต่ปัจจุบันนี้ยังมีนายกองค์การบริหารส่วนตำบลหลายแห่งไม่เข้าใจในหลักการบริหารงานด้านงบประมาณเท่าที่ควร จนทำให้ประสบปัญหาในการบริหารงาน อีกทั้งงบประมาณขององค์กรบริหารส่วนตำบลส่วนใหญ่นี้มาจากเงินอุดหนุนของรัฐบาลซึ่งองค์กรบริหารส่วนตำบลจำเป็นต้องบริหารงบประมาณให้ทั่วถึงในทุก ๆ ด้าน จึงส่งผลให้การบริหารงานด้านการศึกษาได้รับงบประมาณที่ไม่เพียงพอต่อความต้องการ สอดคล้องกับงานวิจัยของ สรรพสิทธิ์ สาพิมพา (2547 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเกี่ยวกับความพร้อมขององค์กรบริหารส่วนตำบลในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานตามความ

คิดเห็นของครู ผู้บริหารสถานศึกษา และสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดสุรินทร์ 4 ด้าน คือ ปัจจัยด้านคน ปัจจัยด้านเงิน ปัจจัยด้านวัสดุ อุปกรณ์และอาคารสถานที่ และปัจจัยด้านการจัดการ พบว่าข้อเสนอแนะที่เป็นปัญหาต่อความพร้อมขององค์การบริหารส่วนตำบลในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยครู ผู้บริหารสถานศึกษา และสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล เห็นว่าประเด็นที่มีปัญหาคือ องค์การบริหารส่วนตำบลมีคนไม่เพียงพอ รายได้และงบประมาณในการจัดการศึกษาไม่เพียงพอ ขาดแคลนวัสดุ อุปกรณ์และอาคารสถานที่และมีความขัดแย้งภายในองค์กร อีกทั้งยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ เฉลิม พลับพลึงไพร (2550 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่อง การศึกษาความพร้อมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการรับการถ่ายโอนภารกิจด้านการศึกษาในทัศนะของผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดแม่ฮ่องสอน ผลการวิจัยสรุปได้ว่า สำหรับปัญหาเกี่ยวกับความพร้อมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการรับการถ่ายโอนภารกิจด้านการศึกษาในทัศนะของผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดแม่ฮ่องสอน พบว่า มีปัญหาในเรื่องงบประมาณมากที่สุด

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

1. นายกององค์การบริหารส่วนตำบลควรให้ความสำคัญในการบริหารงานวัสดุ อุปกรณ์และอาคารสถานที่ด้านการศึกษามาเป็นอันดับหนึ่งของการพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล และเอาใจใส่ในการบริหารงาน วัสดุ อุปกรณ์และอาคารสถานที่ด้านการศึกษาขององค์การบริหารส่วนตำบลทุกชั้นตอนอย่างจริงจัง โดยเฉพาะการสรรหา วัสดุ อุปกรณ์และอาคารสถานที่ต้องให้เพียงพอต่อความต้องการของผู้ที่ใช้งาน ควรเร่งรัดการจัดซื้อจัดจ้างให้ดำเนินการไปด้วยรวดเร็ว รวมทั้งการกำกับ ติดตามการใช้งานให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์อย่างแท้จริง

2. นายกององค์การบริหารส่วนตำบลควรมีความจริงจังและจริงใจในการพัฒนาและเพิ่มองค์ความรู้ด้านการบริหารจัดการด้านการศึกษาให้มากยิ่งขึ้น หมั่นเข้ารับการศึกษา ฝึกอบรม หรือแสวงหาความรู้เกี่ยวกับหลักการบริหารจัดการการศึกษาขององค์การบริหารส่วนตำบลเพื่อที่จะได้นำมาใช้ในการบริหารจัดการด้านการศึกษาได้อย่างมีคุณภาพ และมีความจริงใจในการบริหารจัดการด้านการศึกษาโดยไม่หวังผลประโยชน์ส่วนตนอย่างแท้จริง

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยต่อไป

1. ควรศึกษาความต้องการของชุมชนเกี่ยวกับการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของนายกององค์การบริหารส่วนตำบล
2. ควรศึกษาความพึงพอใจของประชาชนในการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของนายกององค์การบริหารส่วนตำบล
3. ควรศึกษาสภาพการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของนายกององค์การบริหารส่วนตำบลในปัจจุบัน

เอกสารอ้างอิง

- กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น. (2551). **ปาฐกถาพิเศษ เรื่อง แนวทางในการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อพัฒนาคุณภาพประชาชน** โดยนายแพทย์เกษม วัฒนชัย องคมนตรี. กรุงเทพฯ : กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น.
- ..... (2553). **กฎหมาย ระเบียบและหนังสือสั่งการเกี่ยวกับการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น**. กรุงเทพฯ : เสมอธรรม.
- ฉิ้น บัวบาน. (2543). **การศึกษาความคิดเห็นของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลที่มีต่อบทบาทการส่งเสริมการศึกษาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดพัทลุง**.วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). พัทลุง : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยทักษิณ.
- เฉลิม พลับพลึงไพร. (2550). **การศึกษาความพร้อมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการรับการถ่ายโอนภารกิจด้านการศึกษาในทัศนะของผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดแม่ฮ่องสอน**. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การบริหารการศึกษา). เชียงใหม่ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่.
- ต้องการ สุขเหลือ. (2551). **เอกสารประกอบคำบรรยายเรื่อง มาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น**. กรุงเทพฯ : กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น.

- นิรันดร โทมวงศ์. (2549). สภาพความพร้อม การจัดการศึกษาขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตพื้นที่การศึกษา
สกลนคร เขต 3. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การบริหารการศึกษา). สกลนคร : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏ
สกลนคร.
- ประชัน คณะวัน. (2549). เอกสารประกอบคำสอนการปกครองท้องถิ่นไทย. บุรีรัมย์ : คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
- ประสิทธิ์ สุวรรณรักษ์. (2542). ระเบียบวิธีวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์. พิมพ์ครั้งที่ 2. บุรีรัมย์ : คณะครุ
ศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.
- พงศ์ชิต ชิตพงศ์. (2554). ประวัติการศึกษาท้องถิ่น. (ออนไลน์). แหล่งที่มา : <http://www.lms.moe.go.th/>
- โพธิ์ทอง ไม้ตง. (2549). การศึกษาความพร้อมในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานขององค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัด
สมุทรสาคร. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การบริหารการศึกษา). นครปฐม : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏ
นครปฐม.
- ไพโรจน์ คณะนทร์. (2544). โอนอำนาจการจัดการศึกษาข้อขัดแย้งของครูกับองค์กรท้องถิ่น. กรุงเทพฯ : มติชน.
- สมพร แดงสวัสดิ์. (2548). การศึกษาปัญหาการระดมทรัพยากรทางการศึกษาเพื่อการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดนครราชสีมา. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การบริหารการศึกษา). นครราชสีมา
: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา.
- สรรพสิทธิ์ สาพิมพา. (2547). ความพร้อมขององค์การบริหารส่วนตำบลในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานตามความคิดเห็น
ของครู ผู้บริหารสถานศึกษาและสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตจังหวัดบุรีรัมย์. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การบริหาร
การศึกษา). บุรีรัมย์ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.